

Assistit ar-
teriarum tuni-
ca.
Arteria con-
structionis ra-
tio.

nifesto persimilem, in grandioribus quidem arterijs conspicuam, ac à nonnullis tertiæ arteriæ tunica loco descriptam. Quarta uero alia peculiaris nulla est, sed ueluti quibusdam uenarum, ita quoque arterijs alicubi membrana tenuis obhaereat & circumdenditur contegens, aut stabiliens, aut connectens ipsas proximis partibus, quemadmodum de altera uenarum tunica retulimus. Atque hæc omnia iustissime à summo rerum Opifice sunt extructa, qui in hoc arterias (uti in Capitis initio dicebam) formauit, ut illæ uitalem spiritum & sanguinem impetu per corpus diffusum, singulis partibus deducerent, ingenitumque calorem recrearent. Fibras enim arteriæ corpus, eiusdem quo uenæ usus gratia sortitur, ac plurimas quidem transuersas exigit, ut ocyus ipsi ex sinistro cordis sinu immissum sanguinem & uitalem spiritum toti corpori dispenderet, neque alium in transmittendo recipiendoque rhythmum, quam cor ipsum efficiat. Ad hoc nanque munus magnopere transuersæ conducunt, quas expulsiōi à Natura præfectas esse dudum asseruimus. Obsunt autem expulsiōi insigniter obliquæ, ut quæ materias retineant ac referunt. Vnde etiam Natura paucissimas obliquas arterijs elargitur. Quæ quum tenuiorem rarioremque & uelociori impetu ruentem substantiā, quam uenæ, erant amplexuræ, ac dum uiuit animal perpetuò dilatandæ cōstringendæque, merito etiam durioribus & crassioribus pluribusque tunicis conformantur.

QUIS VENARVM ET ARTERIARVM numerus. Caput III.

Quatuor ue-
nae.

Duae arteriæ

Natura ar-
teriarum in ue-
narum arteri-
arumque serie.

NOT in uniuersum corpus uenæ, & item arteriæ deriuentur, si uniuersæ soboles uasorumque omnes distributiones enumerandæ sint, indicare arduum prorsus est, atque propemodum impossibile. At si uenæ arteriæque propriam exigentes circumscriptionem, ac ueluti proprijs terminis finitæ, duntaxat numero quodam sint complectendæ, in procinctu est numerus. In natis enim absolutisque hominibus omnes uenæ ut plurimæ quaternario numero comprehenduntur, quæ cæterarum omnium radices censentur. Atque una ex caua iecoris sede prodiens in bilis uesculam, uentriculum, lienem, intestina, mesenterium & omentum excurrit. Secunda ex gibbis iecoris, aut ut quibusdam uisum est ex dextro cordis sinu originem sumens, in reliquum corpus solis duntaxat exceptis pulmonibus, innumera ramorum serie dispensatur. Tertia, ex dextro etiam cordis sinu nata, frequenti admodum propagine in pulmones digeritur. Verum hanc uenam hoc sibi peculiariter uendicare audies, quod arteriarum constet corpore, unde etiam arterialis uena nuncupabitur. Quarta ab umbilico in iecur, ut sic dicam, producit, ac ad fœtus nutritionem duntaxat animali famulatur, neque hic in uenarum numero recte haberi potest, uixque propria circumscriptione donatur. Ab his itaque uenis reliquæ omnes quæ in corpore occurrunt originem mutantur, eisque continuæ sunt. Arteriæ autem numero binæ censentur, una quæ ex sinistro cordis sinu originem capiens, in uniuersum corpus præterquam in pulmones, dispergitur. Altera ex eodem cordis sinu pronata, in solos pulmones distribuitur: quæ quia uenæ corpore constat, uenalis arteria nomen obtinuit. Porro duæ arteriæ ab umbilico secundum uescicæ latera descendentes, ac fœtui quodammodo propriæ, cum magnæ arteriæ propaginibus iuxta ossis sacri regionem ununtur, quare etiam propriarum arteriarum loco ne utiquam recensendæ ueniunt. Cæterum si fœtus uenæ & arteriæ priuatim sibi aliquid uendicent, id suis locis ubi fœtus uasorum traditur historia, fiet obuium. iam enim operæ precium est à perfectorum uenis exordium sermonis sumere, ac singularum enarrata distributione, ipsarum usum diuicationisque rationem subungere. Verum quoniam singulis corporis partibus arterias uenasque deduci oportuit, nonnullæ autem partes procul ab horum uasorum initijs distant, longè optimum fuit, neque tot numero ramos ex principijs originem sumere, quot corporis sunt partes huiusmodi uasis indigentes: neque omnino multos: sed summopere expediebat maxima organa caudicem instar unoque principio deduci, & ab illis in proximas partes ueluti ramos propaginesque deriuari, à quibus singulæ partes, quod sibi familiare sentiunt, in nutritionem allicerent.

DE GLANDVLIS, VASORVM DIDVCTI- bus roboris gratia immixtis adnexisque. Caput IIII.

PRÆSENTI Capiti figuram non duxi præponendam, quod quam plurimæ huc simul locari debuissent quinti ac sexti & septimi librorum formæ, præter aliquot etiam musculorum

sculorum tabulas, ad quas à Capitis contextu, dum tunc remitteris.

ICVT Natura uenæ & arteriæ subinde membranam circumdendunt, nis partibus alligetur, tutoque per ret unumquodque uas inibi non mos discinditur, tutæ fissionis substantiam quandam mediocriter qua nodorum in arboribus uiuit, hancque ramorum scissionibus subtrauit ac circumscribit, ualida fieri possit. At quoniam per motum uiolenter tiffimum patent, & super molli ac mediocriter cedente & demum huius auxilio quamuis moueatur uehementer Natura haudquaquam ut fors ferebat, singulis uasibus suspensæ feruntur, neque articulis qui in acutum angulum bunt, comunicauit, quod illas uasorum partitiones existeret. Verum ubi diuisiones quapiam membrana submouentur angulos longius porriguntur, eaque plurimæ Natura hanc de qua agimus substantiam non mediocriter portæ distributionem est cernere, quod hæc nimirum ad uentriculum, lienem & intestina excurrit. Pari in thoracis interserpentibus, & in cerebro super cerebellum hanc substantiā procreatā ex cōfectione doceberis. auribus, ac asperæ arteriæ caput, in axillis, in cubiti, nonnullis corporis sedibus, propter adiacentium partium distributionem, eiusmodi substantiam diuisionibus in Substantia hæc communi nomine Græcis δαλὺν & glandium, estque omniū corporis partium summè imbuta. Haud enim decuisset partes reliquis uiliorem corpore in deiectionis uiribus præditas & recrementis excipiente huiusmodi corporis substantia, colore, forma, nomine, rubicundior, & quercinæ glandi forma prorsus cipio gracilium intestinorum non procul ab inferiori in clatiori inferioris membranæ omenti regione sub idque potissimum in canibus, & mollioribus & undique sibi lacrimæ nuncupatur. Quæ uero in iugulo sub pedis specie respondet, & à Græcis βύσσος, à Latinis autem cecum quæ in reliquo corpore passim occurrit, & nuper cecum quodammodo accedit, & peculiare nomen in quibus neris in cerebro glans pineæ nucis imaginem referens, distributæ glandes censeri possunt. Verum hominibus, quam ad uasorum firmam distributionem procreata bripuit ad palatum defluentem excipiens, tonfillæ sum uirilis uescicæ cervicis corpus, cui semen deferenti uaricationi uix quicquid auxiliatur. Cuius uero potissimum des paratæ sint, suis locis abunde persequar. hic enim distributioni præfectas, ex quibus nonnullæ non solius humectant dis præterea idoneæ censentur. quæ tæ, & quæ duodeno intestino exporrigitur, ut intestinum professoribus creduntur. Aliæ rursus resectione commodæ, ut quæ in faucibus omnium infimæ, & larum & inguinum cauitates infarciunt. Quæ autem lacti generando subseruiunt, etiam uasorum partitionibus his omnibus, uti paulo ante innuebam, suis locis afficiem nunc properante.